

Vi arbetar för att
Norden ska vara
en region där
människor vill leva,
arbeta och bo.

FÖRENINGEN
NORDEN

Föreningen Norden Sverige
Verksamhetsberättelse 2020

Innehåll

1. Det här är Föreningen Norden
2. Ny generalsekreterare med gedigen bakgrund
3. Vi har rustat oss i spåren av pandemin
4. Ny förbundsstyrelse på plats
5. Ny ordförande skräddarsydd för uppdraget
6. En ny organisation redo för uppdraget
7. Föreningen tar tempen på svenskarnas inställning
8. Nya riktlinjer ger fokus åt verksamheten
9. Webinarium om nordiskt tillit
10. Ny ungdomsverksamhet tar form
11. Digital omställning för medlemsrörelsen
12. Regional och lokal verksamhet
13. Haparanda inspirerar med Facebookgrupp
14. Opinionsbildning för nordiskt samarbete
15. Vårt magasin – allt som är värt att veta om Norden
16. Nordisk språkpristagare river murar
17. I Östersjöregionen på uppdrag av EU
18. Målgång för två framgångsrika EU-projekt
19. Projekt för demokrati och hälsa
20. Nordens foto- och folkhögskola
21. Samarbetet med systerorganisationer i Norden
22. Fler samnordiska projekt som väcker ungas engagemang
23. Föreningen Norden i siffror

1. Det här är Föreningen Norden

Föreningen Norden har sedan 1919 drivit utvecklingen av nordiskt samarbete. Vi har en central roll där vi binder samman politik, näringsliv, civilsamhälle och akademi.

Arbetet har varit framgångsrikt och föreningen ligger bland annat bakom hur det nordiska samarbetet ser ut idag med det Nordiska rådet och fri passrörlighet inom Norden.

Föreningen Norden arbetar även för ökad kännedom om Norden och värdet av nordiskt samarbete bland allmänheten och stärker relationen mellan människor i de nordiska länderna.

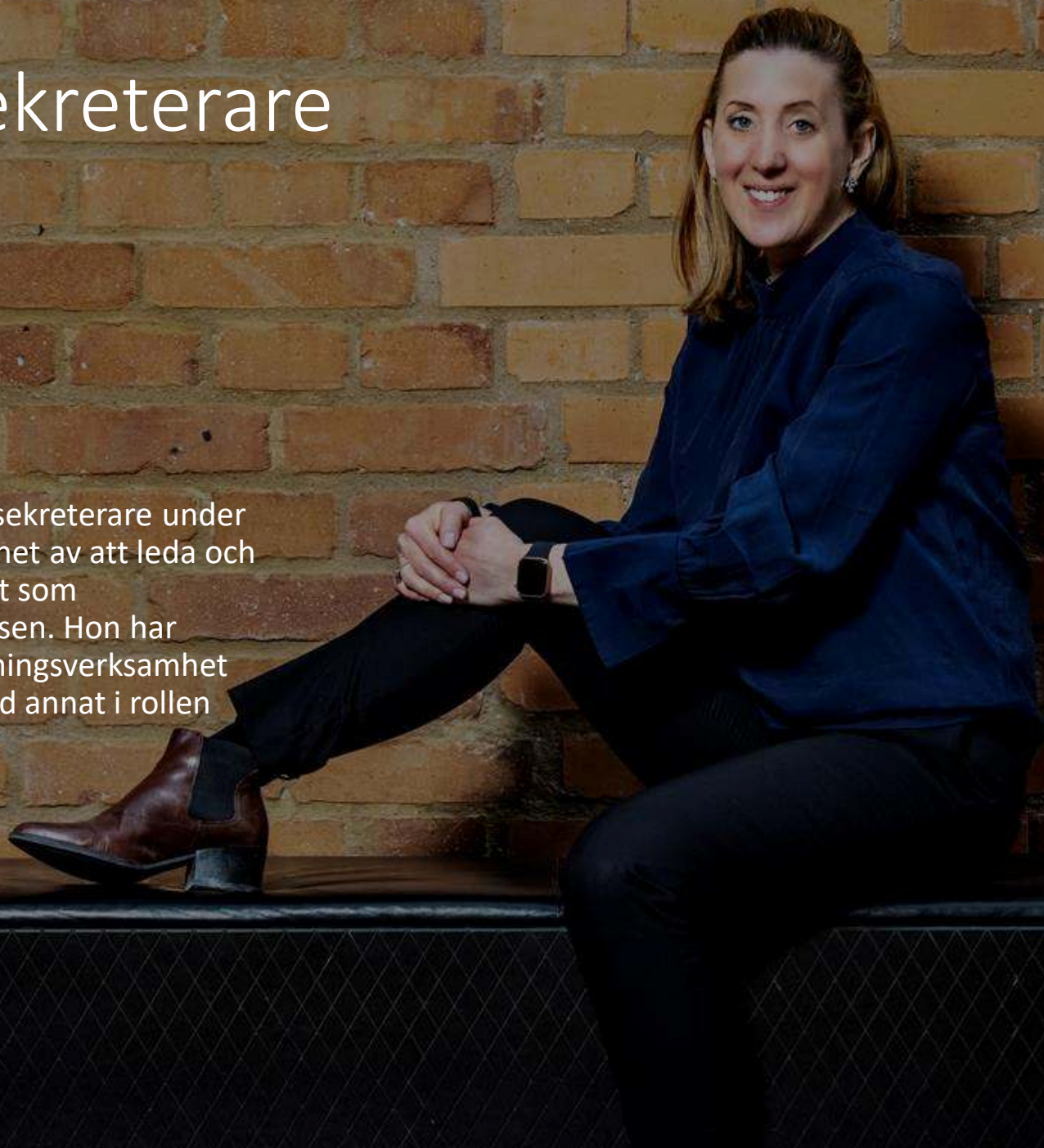
Sedan 30 år arbetar föreningen även med att utveckla samarbetet i Östersjöregionen.

Foto: SHANE ROUNCE

2. Ny generalsekreterare med gedigen bakgrund

Josefin Carling utsågs till ny generalsekreterare under våren 2020. Hon har gedigen erfarenhet av att leda och utveckla ideell verksamhet, inte minst som Generalsekreterare för Postkodstiftelsen. Hon har också drivit egen konsult- och rådgivningsverksamhet för civilsamhället och akademien, bland annat i rollen som rådgivare för Eliasson Group

3. Vi har rustat oss i spåren av pandemin

Under våren 2020 drabbades Sverige och övriga världen av Coronapandemin. En kris som har synliggjort en spricka i nordiskt samarbete och som har ställt föreningslivet inför nya utmaningar, inte minst att ställa om till digital verksamhet.

Pandemin har lett till stängda gränser, ett skarpare tonläge mellan både politiker och människor. Mellan människor i de nordiska länderna har det skapats misstro och en "vi och dom"-känsla.

Med allt ont kommer något gott heter det. Det som är positivt i sammanhanget är att nordiskt samarbete har kommit högt på den politiska dagordningen.

För att kunna ringa in hur föreningen på bästa sätt kan bidra till det nordiska samarbetet och en nordisk gemenskap, har vi under året initierat ett större insiktsarbete. Internt har vi skapat en organisation som kan möta det arbete som ligger framför oss.

För våra 90 lokalavdelningar har pandemin inneburit en stor omställning att plötsligt inte kunna ses fysiskt. Även här har stora insatser gjort under året, för att synliggöra lokalavdelningarnas behov av stöd och vi har rustat för att möta det.

Föreningen Norden har kastat loss och är redo att hissa segel. Med ny organisation och en ny plan framåt är redo att möta nya utmaningar.

Josefin Carlring, ny generalsekreterare för Föreningen Norden

4. Ny förbundsstyrelse på plats

Under fullmäktigemötet i juni valdes en ny förbundsledning som ska leda föreningens arbete framåt.

Åsa Torstensson är ny ordförande

På meritlistan har hon posterna som kommunstyrelsens ordförande i Strömstad och infrastrukturminister 2006–2010.

Birgitta Englin, är vice ordförande. Hon är också senior rådgivare på tankesmedjan Global Utmaning.

Övriga ledamöter i styrelsen

Fredrik Jacobsen, Malmö, anställd på Föreningarna Nordens Förbund.

José Perez Johansson, Stockholm, utredare på Nordens Fackliga Samorganisation, NFS.

Eivor Olofsson, Haparanda, distriktsordförande Norrbotten.

Sven-Olov Edvinsson, Kasamark, ordförande i Föreningen Norden Västerbotten.

Anders Edvinsson, Östersund, ordförande i Föreningen Norden i Östersund-Jämtland.

Nils Ingmar Thorell, Ronneby, ordförande i Föreningen Norden Blekinge.

Adjungerade

Mats Lundborg, rektor för Biskops Arnö Nordens Folkhögskola.

Veronica Öhlund, personalrepresentant.

Ida Berg, Växjö, ungdomsrepresentant, medlem i Föreningen Norden Växjö.

Lennart Prytz, föreningsrevisor

5. Ny ordförande skraddarsydd för uppdraget

I juni valdes Åsa till ny förbundsordförande. Hon har en gedigen meritlista bland annat som kommunstyrelsens ordförande i Strömstad och infrastrukturminister 2006–2010.

Åsas erfarenhet både från gränsområden och från politiker på nationell nivå gör henne som skraddarsydd för uppdraget för Föreningen Norden.

”

Vi ska vara en given röst i den dagsaktuella samhällsdebatten och de offentliga samtalen. Genom att vara en aktiv och synlig aktör har vi mycket bättre förutsättningar att i tid påverka politiska beslut.

Föreningen Nordens styrka är att lyfta viktiga frågor som påverkar människors vardag, engagera, finna och entusiasmera aktörer i samarbeten som leder till förbättringar.”

Åsa Torstensson, ny styrelseordförande

6. En ny organisation redo för uppdraget

Föreningen Norden har som uppdrag att både utveckla och driva nordiskt samarbete samt arbeta med kännedom om Norden och nordiskt samarbete.

Föreningen har under året skapat en organisation och ett kansli som tydligt kan arbeta mot det uppdraget. En organisation som är skräddarsydd för föreningens samhällsuppdrag och som tydligt svarar upp mot arbetet med att stärka upp föreningsverksamhet lokalt och regionalt både vad gäller engagemang, opinionsarbete och folkbildning. En särskild satsning görs också på innovation och utveckling av det nordiska samarbetet.

På Föreningen Nordens kansli är verksamheten organiserad inom Ledning och kansli, Engagemang och folkbildning, Information och opinionsbildning samt Innovation och utveckling.

Nya lokaler gav extra energi

Under året har Föreningen Nordens kansli i Stockholm flyttat till nya lokaler, till ett kontorshotell i närheten av centralstationen. På grund av pandemin har kontoret varit bemannat utifrån rådande restriktioner.

I samband med flytten överfördes de senaste årens bokföring, verksamhetsberättelser och andra viktiga dokument till TAM-arkivet.

7. Föreningen tar tempen på svenskarnas inställning

Under hösten 2020 genomförde Föreningen Norden en större opinionsundersökning för att ta reda på vad svenskarna tycker om det nordiska samarbetet och om hur pandemins effekter har påverkat det, om inställningen till de nordiska grannländerna samt om vilka samarbetsområden man tycker borde utvecklas.

Värdefulla insikter för verksamhetsutveckling

Resultatet av undersökningen ska användas till utveckling av verksamheten. Svaren kommer vara vägledande för bland annat vilka frågor som föreningen ska driva och vilka målgrupper som är prioriterade. Det finns ett behov för nystart av det nordiska samarbetet – opinionsundersökningen ska ge kunskap om vad föreningens fokus framåt bör vara.

Vårt uppdrag är att bidra till kunskap

Undersökningen ska också ligga till grund för kommunikationsinsatser under 2021, givet föreningens uppdrag att öka kännedomen om svenskarnas inställning till Norden och nordiskt samarbete.

Undersökningen består av en kvalitativ och kvantitativ del och har genomförts av United Minds med finansiering från Utrikesdepartementet.

Foto: STEVEN WRIGHT

Föreningens riktlinjer 2021–2022

- Föreningen ska verka för en demokratisk och hållbar framtid i Norden
 - Föreningen ska verka för att samarbetet inom och mellan det officiella och ideella Norden breddas och fördjupas
 - Föreningen ska genom sin verksamhet verka för att stärka och utveckla det nordiska samarbetet över generations- och nationsgränser.
 - Föreningen ska verka för en tillgänglig och sammanhållen bild av föreningens hela verksamhet.
-

8. Nya riktlinjer ger fokus åt verksamheten

Vi arbetar för att göra Norden till en region där människor vill leva, arbeta och bo. Under 2020 har vi uppdaterat våra riktlinjer för att möta nya utmaningar.

Sprickan vi ser under 2020 är ingen nyhet. Den har skapats under flera år och vi behöver arbeta målmedvetet och fokuserat för att komma framåt.

Vårt fokus finns i föreningens riktlinjer.

Föreningen Norden ska höras i debatten, vi ska stärka vår profil och bli relevanta för fler målgrupper och människor, tvärs över generationerna.

Demokratisk och hållbar framtid i Norden kan bara uppnås genom samarbete över nations- och generationsgränser, mellan ideella krafter och det officiella Norden, genom människors och organisationers delaktighet på alla nivåer i samhället.

9. Webinarium om nordiskt tillit

Hur påverkas den nordiska tilliten av Coronapandemin och stängda gränser? Med en högaktuell agenda bjöd Föreningen Norden in till webinarium tillsammans med Norden International.

Intresset var stort och närmare 200 personer att deltog. Gästerna under webinariet bidrog med olika perspektiv från politiken, forskning och civilsamhälle.

Följande gäster bjöds in för att tala:

- Anna Hallberg, utrikeshandelsminister med ansvar för nordiska frågor
- Peter Stadius, professor Nordenstudier, Helsingfors Universitet
- Mats Hellström, Norden International
- Sven Erik Bucht, Gränshinderrådet

Moderator för webinariet var Josefin Carlring, generalsekreterare på Föreningen Norden.

10. Ny ungdomsverksamhet tar form

En glädjande nyhet under året är att Föreningen Norden har fått ny muskler i form av en ungdomsverksamhet.

Syftet är att främja nordiskt samarbete mellan unga. En hel del aktiviteter är redan planerade och så fort pandemin lämnar plats för en mer normalt vardag, blir det fler fysiska möten.

En hel del är redan på gång: brevväxling inom Norden, tävlingar på Instagram, föreläsningar om hållbarhet och demokrati samt ett nordiskt mästerskap i frågesport.

11. Digital omställning för medlemsrörelsen

Föreningen Norden finns på 90 orter runt om i Sverige. Eftersom medlemmarna hör till föreningens lokalavdelningar, ligger en stor del av ansvaret kring aktiviteter och medlemsengagemang också lokalt.

Verksamhet mot medlemmar försvåras

Under året har verksamheten behövt ställa om och anpassa sig till restriktioner kring sociala sammankomster. Kontaktytor som lokalföreningarna tidigare haft mot nya medlemmar har försvunnit.

Digitaliseringen minskar fysiska avstånden

Samtidigt ökade intresset i samhället för nordiska frågor och Föreningen Norden startade digitala möten där förtroendevalda från hela Sverige hade möjlighet att utbyta erfarenheter om hur man kan skapa lokalt engagemang för nordiskt arbete.

Över 70 föreningsaktiva deltog i föreningsträffarna under oktober. Deltagarna fick träffa styrelsen genom förbundsordförande Åsa Torstensson och vice ordförande Birgitta Englin. I en utbildningsdel visade Erik Wagner att föreningen kan vara aktiv trots pandemi och restriktioner.

12. Regional och lokal verksamhet

Arbetet på regional och lokal nivå är en betydande del av Föreningen Nordens verksamhet. Det är i möten mellan människor som tillit skapas.

Trots utmaningar under 2020 kopplat till pandemin kan listan över genomförda aktiviteter göras lång. Här är ett litet axplock av aktiviteter som var och en har bidragit till större engagemang, mer kunskap om våra nordiska grannar och en starkare känsla för det som gör att vi står varandra nära.

- I Skåne hann man paradoxalt nog strax före gränsstängningen mot Danmark genomföra seminariet "Norden – världens mest integrerade region".
- Nordisk badkultur var ämne i Västerås stadsbibliotek när Ulrica Nordström föreläste om ämnet med anledning av hennes nyss publicerade bok.
- Ätradalens Nordenavdelning arrangerades en kväll för ett trettiotal medlemmar om Ätradalens betydelse som färdled för krigshärlar och kungar i kamp om makten.

”

Det har varit ett tufft år för arbetet i avdelningen. Men vi i Norden har så mycket gemensamt, historia, språk, melankoli och årstidernas skiften. I själ och hjärta är jag nordist!

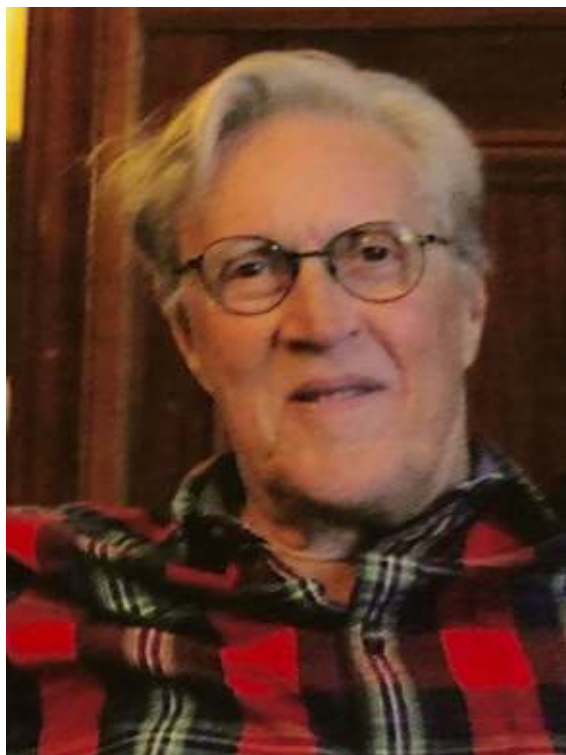
**Magnus Wetterholm,
avdelningsordförande i Nora.**

”

Det blev en lättnad när vi kunde samla avdelningarna och distriktet till digitala möten. Vi kände att vi kunde hålla ihop. Avdelningarna kunde prata med varandra direkt och ge tips.

**Eivor Olofsson, ordförande i
Norrbottendistriktet.**

13. Haparanda inspirerar med Facebookgrupp

Ola Backe som är ordförande i Haparanda är entusiastisk över det arbete som gått att genomföra tack vare digitala plattformar.

Medlemmar från hela Norden

Facebook-gruppen Vänner till Norden i Haparanda med nära 150 följare är en samlade punkt och infocentral när fysiska möten har blivit omöjliga. I gruppen finns inlägg och följare från bland annat Norge, Finland och Sverige.

Blandar allvar och underhållning

Ola Backe lägger ut information om vad som gäller i gränstrakterna, om aktuella restriktioner och annan coronarelaterad information som rör det nordiska samarbetet eller bristen på det.

I Haparanda har avdelningen genomfört en populär frågetävling om orten. Idén betyder mycket för att hålla uppe intressen bland medlemmar under ett år med restriktioner.

”

Det finns alltid något man kan göra. Är man liten förening kan man slå ihop sig med någon annan. Eller tänk om alla aktiva frågade en människa varje vecka "Vill du bli medlem i Föreningen Norden"?

Ola Backe, avdelningsordförande i Haparanda

14. Opinionsbildning för nordiskt samarbete

Utifrån ett lokalt initiativ från Hallands distrikt på fullmäktige i juni beslutades att göra ett uttalande om situationen i Norden.

Initiativet resulterade i en uppmärksammat debattartikel som först publicerades i Sydsvenska Dagbladet och Helsingborgs Dagblad.

I debattartikeln lyftes bland annat kravet på en samnordisk kommission som utvärderar de nordiska regeringarnas hantering av coronakrisen.

Debattartikeln väckte uppmärksamhet och ståndpunkterna fick fäste i samhällsdebatten. Förslaget nådde även riksdagen och frågan lyftes fram under en interpellationsdebatt.

Samnordisk debattartikel

Åsa Torstensson och övriga ordförande för de nordiska ländernas Föreningen Norden krävde i en debattartikel i Dagens Arena den 11 september att de nordiska länderna måste satsa på starkare samarbete.

DÖRKNINGEN 8 JUNI 2020 06:00

|| Sida

Debattinlägg: "Tillsätt en kommission som utvärderar det nordiska samarbetet under coronakrisen."

Den nordiska gemenskapen är starkare än en pandemi. Endast med gemensamma och gränsöverskridande åtaganden och synsätt går det att undanröja misstänksamhet och begynnande motsättningar. Det skriver Josefin Carling och Åsa Torstensson, Föreningen Norden.

Trafik mot Danmark över Öresundsbron kontrolleras av polisen i Helsingborg. Bilden inte uppfyller Bild: Johan Nilsson/TT

→ Detta är ett debattinlägg. Syftet är att uttrycka åsikter.

Avsaknaden av gemensamma nordiska förhållningssätt i hanteringen av den pågående pandemin slår hårt mot samhällsekonomi och människors dagliga sociala och yrkesverksamma liv i gränsområdena. I inlägg på sociala medier gör misstänksamhet mot människor emellan, något som riskerar att få fäste och skapa motsättningar under lång tid framöver.

Den nordiska statshövitsframs vision om "Norden som världens mest hållbara och integrerade region" är idag mer avlägsen än när den antogs för mindre än ett år sedan. Nu behöver de nordiska regeringarna utforma en tydlig gemensam strategi för hur vi i Norden ska möta framtida utmaningar. Ett första steg är att de tillsätter en samnordisk kommission som utvärderar det nordiska samarbetet under coronakrisen.

Det nordiska samarbetet vilar på en 100-årig tradition av samhörighet och gemensamma värderingar om tillit, tolerans, frihet under ansvar, öppenhet och inkludering. Regionen var redan på 1950-talet unik och en global föregångare med en nordisk passunion, öppna gränser, fri rörlighet och fri arbetsmarknad.

Att det i en region som varit ledande när det gäller ett jämlikt, inkluderande och demokratiskt samhälle nu inte för vår samarbets- och anknäkningsvärd och nöjande.

15. Vårt magasin – allt som är värt att veta om Norden

Fyra gånger om året dimper den ner i brevlådan hos våra medlemmar. Nordens Tidning – vårt magasin till medlemmar som samlar allt från matnyttig information om nordiskt samarbete till tips inom kultur och nöje.

Under året har tidningen fått en ansiktslyftning, framför allt vad gäller innehåll men även utseendet har fått ett uppsving. Nordens tidning har numera en starkare betoning på samhällsuppdraget och opinionsbildning för bättre nordiskt samarbete.

16. Nordisk språkpristagare river murar

Viktor Leksell tog emot Nordiskt språkpris på Svinesundsbron mellan Norge och Sverige.

Varje år delar Föreningen Norden i Norge ut Nordens språkpris till en person som hedrar personer eller institutioner som har bidragit till ökad språkförståelse över nationsgränserna i Norden.

Victor Leksell tar sig förbi stängda gränser

Victor Leksell tilldelas 2020 Nordens språkpris för sin hitlåt Svag. Med sin låt "Svag" har han tagit sig förbi stängda gränser och språkliga barriärer och visat på den nordiska sammanhållning som finns i sång och musik.

PR-arbete resulterade i stor mediabevakning

För att sprida kännedom om priset och dess betydelse bearbetades media. Arbetet resulterade i 23 artiklar på exempelvis SVT, DN och Aftonbladet. Den totala potentiella räckvidden uppgick till 13 miljoner och annonsvärdet för exponeringen motsvarade 174 000 kronor.

17. I Östersjöregionen på uppdrag av EU

Föreningen Norden driver sedan många år arbete med länder som är i Nordens närhet. Arbetet syftar till att hitta lösningar på komplexa samhällsfrågor utifrån strukturerade arbetsmetoder.

Samordning av policyområde Utbildning

Inom ramen för EU-samarbetet är exempelvis Föreningen Norden, tillsammans med Hamburg, samordnare för Policyområde Utbildning inom EU:s strategi för Östersjöregionen.

Best practice för utvecklingsprocesser

Föreningen spelar en central roll för att skapa långsiktiga transnationella utvecklingsprocesser. Syftet är att lägga fram konkreta förslag på förbättringar och påverka politiska beslut i alla deltagande länder.

Föreningen stödjer uppbyggnaden av utvecklingsprocesser inom flera temaområden, bland annat stöd till sårbara unga, migration och forskarmobilitet.

18. Målgång för två framgångsrika EU-uppdrag

Framgångsrikt projekt för att hjälpa unga till arbete

Föreningen Norden har under 2020 avslutat det treåriga projektet "School to work", där aktörerna från Östersjöregionen tillsammans har utvecklat bättre arbetsmetoder och policyrekommendationer för att hjälpa ungdomar som varken arbetar, utbildar sig eller praktiserar. Rekommendationerna riktas till regionens beslutsfattare. Arbetet fortsätter nu med den långsiktiga utvecklingsprocessen att forma en utbildning.

Arbetet har även resulterat i en arbetsmetodik som Föreningen Norden valt att vidareutveckla i sin egen verksamhet kring nordiskt samarbete.

Kompetensutveckling för att sprida kunskap om nyttan med samarbete

Föreningen Norden har under året gått i mål med ytterligare ett EU-uppdrag där föreningen varit samordnare för Östersjöstrategins arbete med kompetensutveckling.

I Sverige fortsätter föreningen att arbeta med kompetensutveckling för att öka kunskap om transnationellt samarbete gentemot Norden och Östersjöregionen. Det arbetet sker tillsammans med Svenska institutet, Tillväxtverket, Universitets- och Högskolerådet, Svenska ESF-rådet samt Jordbruksverket.

SCHOOL TO WORK

19. Projekt för demokrati och hälsa

Podden "Min demokratiska röst"

Föreningen Norden arbetar för en fortsatt demokratisk utveckling i Norden. "Min demokratiska röst" ska stimulera samtal över generationsgränserna för att öka intresset och förståelsen för demokratiska processer och grundläggande nordiska värderingar.

Föreningen tar i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan fram ett diskussionsmaterial för att uppmuntra till samtal om demokrati.

Podden får projektstöd från MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Li Skarin, journalist och radiopratare, programleder podden.

Foto: MARI ANDERSSON

Helena Bratt t.v. och Karin Aaseby faciliterar på skolorna under projektet.

Hälsa, delaktighet och lärande

Projektet HDL, Hälsa, delaktighet och lärande, är ett pilotprojekt som syftar till att öka elevers välmående genom att tillsammans med skolor utveckla befintliga metoder kring hälsofrämjande arbete.

En viktig del av projektet är inspirationsträffar med skolor i de övriga nordiska grannländerna. En del av projektet är att tillvarata nordiska metoder, arbetssätt och forskning.

Projektet är ett treårsprojekt med stöd från Allmänna arvsfonden.

20. Nordens foto- och folkhögskola

Föreningen Norden är sedan mitten på 1950-talet huvudman för Nordens Folkhögskola Nordens Fotoskola som bedrivs på Biskops Arnö.

Verksamheten möjliggör möten som syftar till utbyte av erfarenheter och kunskaper och en djupare förståelse för våra likheter och skillnader i Norden

Trots restriktioner på grund av pandemin har mycket verksamhet kunnat genomföras.

- Ett digitalt Nordiskt biblioteksseminarium genomfördes under hösten som innehöll samtal om den samtida nordiska litteraturen.
- Under ett digitalt Kura skymning läses texterna upp av en av Biskops Arnö författarskolas deltagare.
- Ett fyra dagars seminarium med ett tjugotal fristadsförfattare. Samarbete med Svenska författarförbundet och Svenska Pen.
- Protestbrev till de nordiska samarbetsministrarna efter besked om minskad kulturbudget.

21. Samarbetet med systerorganisationer i Norden

Föreningen Norden i Sverige är en av sju föreningar i Norden. Tillsammans driver vi gemensamma frågor och genomför projekt över gränserna.

Föreningarna Nordens Förbund (FNF) ansvarar för samarbetet mellan Föreningarna Norden i de fem nordiska länderna samt på Färöarna, Grönland och Åland.

Nordiska litteraturveckan ger möjlighet till kulturutbyte

Ett exempel på ett större gemensamt projekt som genomförts under året är Nordiska litteraturveckan. Då arrangerades närmare 2 000 högläsningstillfällen runt om i Norden och Baltikum. I Sverige var närmare 380 skolor, bibliotek och institutioner var anmälda. Årets tema var "Norden i Världen".

22. Fler samnordiska projekt som väcker ungas engagemang

Norden i Skolan

Norden i Skolan är en gratis undervisningsplattform som utvecklas av Föreningarna Nordens Förbund.

Undervisningsmaterialet utgår från FN:s globala mål och kombinerar teori i klassen med virtuella möten med jämnåriga i Norden, genom en nordisk klimatchatt.

Plattformen har över 20.000 registrerade lärare.

Nordjobb

Föreningen Norden har förmedlat cirka 27 000 sommarjobb i Norden.

Det ger unga en stor möjlighet att upptäcka den nordiska arbetsmarknaden, skapa kontakter och bygga nätverk.

23. Föreningen Norden i siffror

Enskilda medlemmar och familjemedlemmar: 7 467 st

Skolmedlemmar: 285 st

Biblioteksmedlemmar: 112 st

Samverkande medlemmar: 42 st

Lokalavdelningar: 90 st

Distrikt: 22 st

Tack till alla som under 2020
bidragit till vår verksamhet och
till att uppmärksamma Norden
och nordiskt samarbete.

FÖRENINGEN
NORDEN